

Volta pel Rec de Banyacans i les Fonts de Salitja

Caminem per un paisatge agro-forestal i descobrim fonts llegendàries als voltants de Vilobí d'Onyar

Vilobí d'Onyar, Depressió de la Selva, La Selva, Girona, Catalunya, Espanya

Dificultat Mitjana

Temps total efectiu 2:40h

Distància total 9,8 km

Desnivell acumulat 85m

Altitud mínima 118m

Altitud màxima 204m

Punt de sortida / arribada Església de Sant Esteve

Població més propera Vilobí d'Onyar

"Mapa comarcal de Catalunya 1:50.000. La Selva" propietat de ICGC.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Església de Sant Esteve - Vilobí	0:00h	118m	41.888585°	2.742771°
2 Rec de Banyacans	0:30h	125m	41.899381°	2.740457°
3 Plaça dels Països Catalans - Sant Dalmaí	1:00h	150m	41.912003°	2.733402°
4 Cruïlla de camins	1:25h	150m	41.918760°	2.738244°
5 Mare de Déu de les Fonts	1:40h	139m	41.915877°	2.746869°
6 Església de Santa Maria - Salitja	1:55h	142m	41.908253°	2.747025°
1 Església de Sant Esteve - Vilobí	2:40h	118m	41.888585°	2.742771°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ L'encant del **centre de Vilobí d'Onyar** amb l'església barroca de **Sant Esteve**.
- ✓ La **bellesa subtil del paisatge agro-forestal**, riquíssim en biodiversitat.
- ✓ Les esglésies de **Sant Dalmai** i **Santa Maria de Salitja**.
- ✓ El **Bosc d'en Tries**, amb bonics exemplars d'**alzina surera**.
- ✓ El **fenomen hidrològic de les Fonts de Salitja**, amb els amaradors, basses, molins i recs.
- ✓ Els **horts ufanosos** del **veïnat de les Fonts**.
- ✓ El **cant de tota mena d'ocells** que ens acompanyen durant tota la ruta.

INTRODUCCIÓ

Ruta circular de gairebé 10 km de longitud que, des de l'església de Sant Esteve, al bell mig de Vilobí d'Onyar, travessa la ribera d'Onyar, s'endinsa als camps de conreus de Can Salamanya, Can Bosquets, Can Valls, Can Xifra, Can Toni i Can Coll, i arriba al rec de Banyacans. Seguidament entra al nucli de Sant Dalmai i assoleix la carena del Bosc d'en Tries, just al límit del volcà de la Crosa. Continua bosc endins i baixa novament a la plana per trobar-se amb l'ermita de la Mare de Déu de les Fonts. Des de l'àrea de lleure de les Fonts de Salitja, envolta els amaradors de Salitja, el molí de les Fonts i, tot seguint el rec de les Fonts, arriba al nucli de Salitja. Surt als camps de Can Passavetes i, en trobar-se de nou amb el rec de Banyacans, reprèn el camí del principi, retornant vora l'Onyar, tot travessant el pont sobre el riu i acabant finalment al davant de Sant Esteve de Vilobí d'Onyar.

Aquesta és una bonica ruta per fer en família i conèixer i entendre la fertilitat de la plana al·luvial del riu Onyar, enriquida durant mil·lennis pels sediments aportats per l'antic volcà de la Crosa. Una fertilitat aprofitada des de fa segles mitjançant l'ús dels recs, com el de Banyacans o el de les Fonts, que aporten l'aigua necessària per alimentar els conreus. Mentre caminem caldrà que despertem els sentits, gaudint així dels petits detalls que ens esperen al marge del camí: les flors a la primavera, els esplugabous darrere els tractors quan aquests remouen la terra, l'onatge del blat, els estornells, tudons i bitxacs als cables elèctrics mirant-nos des de dalt. El vol circumspecte de l'àguila marcenca, l'inconfusible xoriguer quan fa l'aleta cercant algun ratolí. També és una ruta per entendre la importància que té el paisatge agro-forestal, tan desconegut i eclipsat per rutes de més volada i exigència física. I no tant sols això, a l'encant de caminar pel mig dels camps hi hem d'afegir les vistes panoràmiques del Bosc d'en Tries i, especialment, el fenomen hidrològic de les Fonts de Salitja, curioses surgències i dolls d'aigua connectats amb la base del volcà de la Crosa i que han acabat formant la riera de Riudevila. Si obrim bé els ulls, segur que gaudirem com mai d'aquest itinerari de coneixença del nostre entorn més proper, el que ens alimenta i necessitem conservar més saludable que mai.

MÉS INFORMACIÓ

DURACIÓ: Mig dia.

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 2:40h en total: 0:30h des de l'església de Sant Esteve de Vilobí d'Onyar fins al rec de Banyacans, 1:10h des d'aquest punt fins a l'ermita de la Mare de Déu de les Fonts i 1:00h des d'aquesta ermita fins a l'església de Sant Esteve de Vilobí d'Onyar.

DESNIVELL ACUMULAT: 85m

DIFICULTAT: Mitjana.

ÈPOCA: Tot l'any.

MATERIAL: Es recomana portar binocles per a l'observació d'ocells, papallones i, si fem la ruta a primera o última hora del dia, algun mamífer despistat.

CARTOGRAFIA: Mapa comarcal de Catalunya 1:50.000. La Selva. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

OBSERVACIONS: Ruta ideal per realitzar amb nens. Es recomana portar crema solar protectora i gorra o barret per protegir-nos del sol, ja que és un terreny obert.

RECORREGUT

Iniciem la nostra ruta al nucli antic de Vilobí d'Onyar, tot just al davant de l'església de **1 Sant Esteve (0:00h - 118m)**. Després de contemplar la seva portalada barroca, construïda l'any 1772, resseguim el contorn oriental del temple, que hi té adossat el castell de Vilobí -mencionat ja al segle IX-, i continuem pel carrer del Castell fins a una explanada a on hi veiem el pont per a vianants que creua el riu Onyar. Abans de creuar-lo veiem a la dreta un panell explicatiu amb quatre itineraris proposats per l'Ajuntament de Vilobí i la Diputació de Girona. El recorregut que nosaltres realitzarem és una barreja del tercer i el quart, marcats en marró i vermell respectivament. A partir d'aquest moment i fins al final de la nostra ruta caldrà que no badem i ens fixem en les **marques de pintura marrons i vermelles** als trencalls, interseccions, pals elèctrics i baranes de fusta. Les primeres es superposen amb les de l'itinerari 2, marcat en color blau. Paral·lelament a aquesta senyalització, anirem trobant pals indicadors verticals durant tot el camí.

Tant bon punt hem creuat l'Onyar, on s'acostuma a veure ànecs collverds (*Anas platyrhynchos*), algun bernat pescaire (*Ardea cinerea*) i polles d'aigua (*Gallinula chloropus*), ens desviem a l'esquerra, deixant enrere a la dreta l'accés a la zona esportiva municipal de Vilobí. La pista ens condueix cap al NO amb el curs d'aigua a la nostra esquerra, on hi creixen bonics arbres de ribera com verns i freixes. Deixem a la dreta la imponent masia de **Cal Tet d'Onyar** i més endavant veiem l'església de Sant Esteve i el seu airós campanar octagonal. També podem veure les incomptables restauracions que ha sofert el seu castell adossat. Aviat trobem un trencall a la dreta que ens endinsa definitivament als camps de cereals. Avancem entremig d'aquestes grans extensions de conreus -blat, ordi i civada principalment-, que seran erms després de la sega, mentre un exèrcit d'aspersors de reg vertical ens marquen el camí. Som al bell mig dels camps de **Can Bosquets** i, al fons de tot, si el dia és clar, podem veure part de les Guilleries, el Puigsallança, els cingles de Sant Roc, Rocafesa, la muntanya de Rocacorba i bona part del Pirineu Oriental.

El camí s'embosca una mica i deixem a la dreta l'accés a **Can Vidal**, masia mig abandonada i molt pintoresca.

SABIES QUE...

Aquesta contrada és famosa per l'explotació secular de vimets destinats a fabricar cistells? Un vimet és la branca llarga i molt flexible d'una planta que es diu vimetera (*Salix X rubens*), arbre riberenc fruit del creuament de dues espècies de salzes (*Salix fragilis* i *Salix alba*). Els vimets es remullaven en unes petites preses o amaradors per tal de mantenir la seva flexibilitat. Juntament amb els vimets s'hi remullaven les fibres de cànem (*Cannabis sativa*), utilitzades per a la fabricació de cordes.

El camí de carro pel que transitem ens recorda temps pretèrits. Freguem les cases de **Can Salamanya** i una mica més endavant arribem al **2 Rec de Banyacans (0:30h - 125m)**, bonic canal de rec que és clau pels conreus de la zona. Deixem aquí el camí principal (de tornada arribarem per aquest camí en sentit contrari) i ens desviem cap a l'esquerra, avançant al costat del rec i tenint bones vistes del Montseny i el Matagalls. Arribem a un punt on deixem el rec i passem a tocar de **Can Garriga**. Més endavant passem pels camps de **Can Valls** i creuem un vial asfaltat que connecta Salitja amb la carretera GI-533. Passem ara pels camps de **Can Xifra**, deixant a la dreta una bassa de rec i tot seguit travessem els camps de **Can Toni**. Al fons ja veiem el nucli de Sant Dalmai.

Deixem enrere un bosquet i la masia de **Can Coll** i arribem a la **3 plaça dels Països Catalans (1:00h - 150m)**, al centre de **Sant Dalmai**. Avancem cap a la bonica església de Sant Dalmai creuant els carrers principals del poble. Passada l'església, que destaca pel seu bonic campanar amb 16 finestres d'arc de mig punt, deixem l'asfalt i enfilem pel camí que mena al volcà de la Crosa. Uns metres més amunt assolim la carena i ens trobem una **4 cruïlla de camins (1:25h - 150m)**. Deixem l'accés al cràter del volcà de la Crosa i ens desviem a la dreta cap al bonic **Bosc de Tries**. Abans d'entrar a la floresta tenim grans vistes panoràmiques cap al S-SO, veiem la plana alluvial per la que hem transitat i, al fons, el massís de Cadiretes, el Montnegre-Corredor i part del Montseny. Un pal indicador ens assenyala l'itinerari de les Fonts de Salitja. El seguim cap a la dreta, passant pel costat de boniques alzines sureres amb sotabosc de matollar mediterrani.

El bosc es fa més tupit, gairebé selvàtic, amb pins pinyers i alzines. El corriol davalla novament cap a la plana, creuant una pista i resseguint el perfil del **Bosc d'en Boada**. Desemboquem a una pista asfaltada que ens porta directament a l'ermita de la **5 Mare de Déu de les Fonts (1:40h - 139m)**.

Seguint el curs de la riera de Riudevila, que neix al costat de l'ermita, continuem fins a la propera **àrea de lleure de les Fonts de Salitja**, envoltada de bonics àlbers, salzes, pollancre, gespa i taules per fer-hi un pícnic. L'entorn és molt agradable i sembla un oasi enmig de camps de conreu. El nostre itinerari travessa el camp de gespa i, tot seguint el rec de les Fonts, rodeja els **amaradors de Salitja**, camps semi inundats on tradicionalment es remullaven els vímets i el cànem per fabricar cistells i cordes. El paisatge riberenc, humit, contrasta moltíssim amb el que hem vist anteriorment, i és molt plaent caminar al costat de bonics salzes, freixes, oms, verns i gatells que arrelen poderosament i fixen els cursos d'aigua, protegint-los de l'erosió.

L'ERMITA DE LA MARE DE DÉU DE LES FONTS

Aquest temple rep aquest nom perquè a sota hi té una font a la que s'accedeix baixant unes escales. En realitat no és només una font sinó un conjunt de varies surgències i dolls d'aigua que són fruit d'un curiós fenomen hidrològic: els materials volcànics porosos del proper volcà de la Crosa acumulen aigua de pluja que es filtra fàcilment cap al subsòl. En indrets concrets de la base del volcà aquesta aigua pot sortir a l'exterior en forma de surgència o font. La Mare de Déu de les Fonts forma part del paratge on es troben aquesta sèrie de surgències que alimenten la riera de Riudevila, tributària del riu Onyar abans que aquest arribi a Girona. Pel que fa a l'ermita, l'actual edifici pertany al segle XVII però, com passa amb tants temples cristians arreu de món, és molt possible que en temps primitius se celebrassin en aquest indret rituals pagans relacionats amb el culte a l'aigua com a element diví. A partir del segle VII dC, aquestes litúrgies paganes que existien des de la Prehistòria van ser combatudes pel cristianisme i incorporades sovint al culte marià. Si fa no fa, tant uns com altres li demanaven el mateix als seus déus: que s'acabessin les inundacions o les sequeres i que es guarissin certes malalties.

El paisatge humit ens acompanya una estona i aviat fan acte de presència els horts del veïnat de les Fonts, que veiem des del mateix camí. Passem pel costat del molí de les Fonts, recentment restaurat i reconvertit en centre d'interpretació, museu i explicació del **paratge de les Fonts**, que inclou el volcà de la Crosa. Aquest molí funcionava amb la força motriu de l'aigua de la riera de Riudevila i del rec de les Fonts. Els pagesos hi venien a moldre el blat per obtenir farina. Si anem a l'altra banda del molí hi veurem una gran bassa que també capta i emmagatzema l'aigua de les fonts de Salitja

Seguim caminant per aquest camí tan agradable, delimitat per baranes de fusta, seguint el rec de les Fonts. A l'altra riba, darrera les bardisses, hi veiem horts esponerosos molt cuidats pels seus hortolans. Ens desviem a la dreta i després de passar al costat de **Ca l'Isern**, aviat arribem al centre del poblet de **Salitja** i a la bonica **6 església de Santa Maria (1:55h - 142m)**. Hi ha una font d'aigua potable a la mateixa plaça. Seguim ara les marques vermelles que ens ajuden a sortir de Salitja. Aviat l'asfalt torna a donar pas a la sorra i les cases es disseminen a mesura que tornem als camps.

Passada la masia de **Can Passavetes** arribem novament al **rec de Banyacans (2:10h)**. Des d'aquest punt desfem el camí que ja hem fet a l'anada, passant novament vora l'Onyar, creuant el pont sobre aquest curs d'aigua i arribant a l'església de **1 Sant Esteve (2:40h - 118m)**, on donem per acabada aquesta interessant ruta pels voltants de Vilobí d'Onyar.

NO ET PERDIS..

L'àrea de lleure de les Fonts de Salitja, envoltada de salzes, àlbers i pollancre esdevé un oasi enmig dels camps de conreu. Equipada amb taules i fins i tot un camp de futbol, ofereix un indret immillorable per fer-hi una aturada abans no tornem a terreny obert. Diversos panells interpretatius ens ajuden a comprendre millor el tipus de paisatge en el que ens trobem.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

El nucli de **Vilobí d'Onyar**, punt de sortida de la ruta, està situat a pocs quilòmetres de l'**aeroport de Girona** i de la confluència entre les carreteres **C-25** (eix Transversal), la **N-II** i la **AP-7**. Seguim les indicacions de "Vilobí d'Onyar" i aparcuem el vehicle en un gran **pàrquing públic de terra**. Caminem fins a la **plaça Vella** i l'**església de Sant Esteve**.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Nucli antic d'Anglès

A redós de les muralles del castell d'Anglès es va crear la població homònima, declarada Bé Cultural d'Interès Nacional. A les façanes de les cases, grans portals adovellats i elegants finestres gòtiques i renaixentistes ens transporten sense dificultat als segles XV i XVI. No hi ha muralles ni torres, però el llegat del castell d'Anglès continua ben viu.

Coordenades GPS: 41.957326° 2.640013°

Castell de Brunyola

El castell de Brunyola és una fortificació gòtica declarada Bé Cultural d'Interès Nacional. El castell, molt ben conservat, està situat al cim d'un turó i, al seu voltant, hi ha crescut l'actual poble de Brunyola. El castell apareix documentat per primera cop l'any 1106 i actualment allotja les dependències de l'ajuntament.

Coordenades GPS: 41.904523 ° 2.684194°

Girona, Temps de Flors

Girona, Temps de Flors és una exposició de flors que se celebra a la ciutat de Girona des del 1954. Des de llavors, cada mes de maig, se celebra durant una setmana aquesta festa primaveral que atrau a gent d'arreu del món. Els monuments, les cases i els seus patis interiors, els carrers, els jardins i els paratges naturals emergeixen revestits amb l'elegància de sorprenents elements vegetals. Més info a www.gironatempsdelflors.net

Coordenades GPS: 41.985140° 2.826120°

El museu de les galetes Trias

Dins la mateixa fàbrica de les populars galetes Trias, a Santa Coloma de Farners, trobem un interessant museu dedicat a les galetes. S'hi mostren eines i màquines utilitzades per a fer pa, galetes i teules, es recreen diversos espais, s'exhibeix una col·lecció de llaunes antigues i, fins i tot, es projecta un audiovisual on s'explica la història de Trias.

Coordenades GPS: 41.857123° 2.674522°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!